

Igralka Vera Stihova, že več kot 30 let dela v Lutkovnem gledališču Ljubljana z najbolj uspelo predstavo, Zogico Maroglico. Doslej so jo uprizorili več kot 700-krat.

BOMO POMAGALI?

Lutke pod novo streho

Člani ljubljanskega lutkovnega gledališča prav te dni z dvema predstavama gostujejo po nekaterih mestih ljudske republike Kitajske. S tem bodo zaključili izredno bogato, pa tudi naporno sezono, v kateri so uprizorili preko 450 predstav. Ljubljansko lutkovno gledališče je tudi prvo evropsko gledališče, ki je odšlo na gostovanje v daljno Kitajsko, gostovanje pa sodi v mednarodno kulturno izmenjavo med obema državama.

Sezono na domačih tleh so ambiciozno začrtano, živo in delovno sklenili z uprizoritvijo igre Josipa Jurčiča in Svetlane Makarovič Kozlovska sodba v Višnji gori v režiji Mirana Herzoga. Posebnost te predstave je bila sama premiera, ki so jo pripravili na mestu dogajanja, torej v Višnji gori. Ljubljanski lutkarji so s tem simbolično opozorili na dejstvo, da so še

vedno brez prave strehe nad glavo. Že nekaj let stara ideja o preselitvi Lutkovnega gledališča v Mestni dom na Krekovem trgu postaja resničnost. Resničnost, na katero bo sicer potrebno počakati še nekaj let, toda prvi in odločni koraki so že storjeni. Spomladi so se že preselili v nove pisarniške prostore, toda delavnice in skladišča bodo še vedno ostali v stari in mrzli Cukrarni, otroci bodo marionetne predstave gledali na Levstikovem trgu 2, ostala pa jim bo še mala dvorana v Židovski stezi.

V zgradbi Mestnega doma so že 1920. leta imeli ljubljanski lutkarji prve predstave. Že čez tri leta naj bi ljubljanski in seveda tudi drugi otroci sedeli v novi dvorani s 340 sedeži, kjer bodo doživeli ročne lutke, marionete na vrvcih, lutke velikanke. Celotna prenova dela Mestnega doma ne bo služila

samo za normalno delo Lutkovnega gledališča Ljubljana, ampak tudi za nastanek in razvoj lutkarskega centra, ki bi ob redni dejavnosti gledališča vključeval tudi večje možnosti za mentorsko delovanje in šolanje.

Prav lutkovna dejavnost lahko otroku odkriva in približa vrednote; lutkovni svet je sanjski svet, v katerem pa iz leta v leto odkrivajo življenje, dogajanje okrog njih in spoznavajo resnični svet. Ljubljanci se bomo 22. novembra odločili za III. samoprispevek, saj bi z delom sredstev pomagali pri obnovi in izgradnji novega Lutkovnega gledališča Ljubljana. Končna investicijska vrednost znaša 102 milijona dinarjev, ljubljanci pa bomo za lepšo streho naših lutkarjev prispevali nekaj več kot polovico.

PRIMOŽ HIENG

V spomin

IZTOK AUSEC – AKI

Samo 14 let mu je bilo, ko je odšel v partizane, umrl pa je vsled težke bolezni v 52. letu starosti. Napori in borbe v NOV so dale svoj pečat.

Leta 1941 je bil Iztok Ausec s starši izseljen iz Ljutomera na Hrvaško. Ko so se med drugimi vrnili v avgustu 1942 v Novo mesto, je obiskoval gimnazijo, toda kmalu je bil izključen iz šole zaradi delovanja v Osvobodilni fronti. Ob kapitulaciji Italije je odšel v partizane v XII. brigado in ko se je iz te brigade formiral Dolenjski odred, je bil tam v štabu kurir. Mlad je bil in za takšno nalogo najprimernejši. Toda mladost ne vzdrži vsega. Zaradi slabega zdravja je bil poslan v Belo krajino, kjer je končal tečaj za gledališčnika. Povsod, kjer je nastopal, je igral kurirja, in je želel velike uspehe.

Svoboda; v Beogradu je leta 1952 končal novinarsko šolo. Udeležil se je mladinskih akcij v novem Beogradu, na progah Brčko-Banovići, Šamac-Sarajevo. Ko se je vrnil v Ljubljano, je delal v gospodarski zbornici Slovenije, zatem kot novinar v Gorenjskem glasu in Delu, kjer se je zaradi bolezni invalidsko upokojil.

Kljub bolezni pa je nadaljeval z delom v Zboru občanov, saj je bil od leta 1975 član uradniškega odbora našega glasila in avtor cele vrste prispevkov. Med njimi velja omeniti zlasti ankete, v katerih je v zadnjih letih predstavil na desetine Bežigradjanov, njihovih želja in problemov. Nikoli mu ni manjkalo vedrosti in iskrih domislic, novinarskemu peresu pa je ostal vdan do zadnjega.

Zvestega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu!

OB 150-LETNICI

ROJSTVA

27. septembra Levstikov tabor

Letos praznujemo 150-letnico rojstva FRANA LEVSTIKA, ki je odigral odločilno vlogo pri preoblikovanju slovenskega ljudstva v narod.

Kulturno-politična manifestacija, ki bo 27. septembra v Levstikovem rojstnem kraju, Velikih Laščah, bo zato praznik vseh nas. Pripravili so ga amaterski izvajalci, šolska in druga ljubiteljska društva, organizacije združenega dela, republiške strokovna društva, samostojni kulturni delavci ter najvišje slovenske znanstvene in kulturne ustanove.

Ljudsko zborovanje, pod imenom Levstikov tabor, se bo pričelo 27. septembra ob pol enajstih dopoldne v Velikih Laščah, nato pa se bo nadaljevalo v Spodnjih Retjah.

V Ljubljani bo Levstikov jubilej obeležen v novembru s spletom različnih prireditev na Levstikovo temo. Zanimiv bo Levstikov teden v Cankarjevem domu. Trajna pridobitev pa bo obnovljeni kulturni dom v Velikih Laščah – Levstikov dom.

LIKOVNIKI LJUBITELJI

Četrtilč na Rašici

Četrto srečanje slikarjev na Rašici bo 18., 19., in 20. septembra. V petek bodo risali učenci iz osnovnih in srednjih šol, v soboto in nedeljo pa likovniki ljubitelji. Spet bo na Rašici, v vasi, ki so jo nemški okupatorji do tal požgali 20. septembra 1941, velik živ žav. Risalne deske, barve in palete bodo dajali

poseben ton tej mirni vasi nad Ljubljano.

Domačini in obiskovalci bodo imeli priložnost videti kako nastajajo slike pokraj in dogodkov iz NOB z bolj ali manj večimi potezami čopiča. Rašica bo te dni upodobljena na veliko novih načinov. Tudi vaščani so se že navadili udeležencev ex-tempora, tako da Rašica te dni diha veselo in slikarsko delavno.

Letos, ko je preteklo štirideset let od požiga vasi in ko praznujemo 40-letnico vstaje, praznujemo na Rašici tudi borci partizanskih enot, ki so se formirale in delovale v rašičkih gozdovih; pozdravili bomo borce NOV iz Domžal, Kamnika, Šiške in Bežigrada. Zato so na ex-tempore vabljeni tudi likovniki iz vseh teh občin, prav tako pa tudi iz ostalih treh ljubljanskih.

Istočasno kot ex-tempore Rašica 81 bodo v gasilskem domu Rašica na ogled slike, ki so nastale na lanskoletnem slikarskem srečanju. Slikarji, od najmlajših do najstarejših, bodo veselili obiskovalcev, ki se bodo odločili priti na Rašico, da bodo malo pokramljali in kar na licu mesta pokazali kaj so nastikali; zato le pridite na Rašico.

M. Š.

BEŽIGRAJSKI PEVSKI ZBORI (2)

Najbolj jim je ostal v spominu nastop pri Titu

Moški zbor Posavje deluje kot sekcija Delavskega prosvetnega društva Svoboda Stožice-Ježica. Za ustanovitev zbora je dalo pobudo Združenje borcev NOV Danile Kumar iz krajevnih skupnosti nekdanjega Posavja. Začetek delovanja sedanjega zbora je leto 1968.

Že pred vojno je obstajalo pevsko društvo ZORA, ki je bilo napredno usmerjeno. Takoj po vojni pa je bil ustanovljen pevski zbor kot sekcija DPD Svoboda in je deloval vse do leta 1963. Pobudniki za ustanovitev tega zbora so bili pevci predvojnega pevskega društva ZORA. Prvi povojni pevski zbor je deloval celih osemnajst let. Po letu 1963 je nastopilo petletno obdobje pevskega molka. Za ustanovitev sedanjega pevskega zbora je dalo pobudo sedem članov zbora, ki je bil ustanovljen takoj po osvoboditvi. Začetni sestav zbora je bil iz vrst Združenja borcev NOV, kasneje pa so pristopili tudi mlajši pevci. Člani sedanjega zbora so različnih poklicev. Prevladuje poklicna in srednješolska izobrazba. Povprečno število članov zbora je 25. Največ je bilo 30 članov in trenutno samo 20. Vaje imajo redno dvakrat tedensko po dve uri in to deset mesecev.

Pri pevskih zborih je vsekakor pomembna tudi starostna struktura. V sedanje zboru je ena četrtna pevcev upokojencev, polovica članov pa je mlajših od štirideset let. Povprečno se vaj redno udeležuje le po 16 pevcev, kar je velik problem zbora in negativni predznak h kvaliteti petja. Včasih so razlogi izostankov upravičeni. Zanimiva pa je ugotovitev, da na nastope ponavadi prihajajo vsi. Osip pevcev je zelo velik. Vzroke za to je težko točno določiti. Pogoji za vaje niso dobri. Pevci iz oddaljenih krajev precej porabijo za prevoz. Novi pevci mnogokrat ne zdrže tempa vaj. Za nove pevce bi morali imeti dodatne vaje. Ker novi pevci ne zdrže direktne vključitve v zbor, se je dogajalo, da je 90% novih pevcev že po treh vajah obupalo.

Svojih prostorov zbor nima in je gost krajevnih skupnosti Ježica. Finančne težave niso najhujša nadloga zbora, čeprav bi bilo lahko boljše. Očbinska kulturna skupnost dotira samo honorar za zborovodjo. Vsa ostala sredstva pa si pevci prislužijo sami. Ko je bilo društvo Svoboda leta 1979 v krizi, so člani pevskega zbora prevzeli vse funkcije v odboru društva, razen za likovno dejavnost in tako društvu zagotovili nadaljnji obstoj. Povprečno nastopijo petnajstkrat letno. Leta 1975, ko je bil zbor v največjem zagonu, so nastopili kar enaintridesetkrat.

V času delovanja zbora so se zamenjali štirje pevovodje. Prvi je bil Friderik Wolf, ki je vodil zbor šest mesecev, Jernej Habjanec je vodil zbor celih deset let, potem je vodstvo za nekaj mesecev prevzel profesor Stanko Habe, za njim pa član zbora, Ivan Kociper.

Zbor je prejel enaindvajset priznanj. Naj naštejem nekaj najvažnejših: bronasto priznanje OF slovenskega naroda, priznanje odbora za izgradnjo Doma borcev in mladine v Kumrovcu, priznanje za petkratno udeležbo na Pevskem taboru v Šentvidu,

zbor društva, podeljuje najzaslužnejšim članom zbora naziv častnega člana. Doslej so imenovali devet častnih članov.

V trinajstih letih svojega plodnega delovanja, se pevci posebno spominjajo nastopov, ko so peli predsedniku Titu. Leta 1974 so za prvi maj nastopili na Brdu pri Kranju. Predsedniku so zapeli nekaj

Pevski zbor Posavje želi vključiti čimveč mladih

dvakrat zahvalo mesta Ljubljane za sodelovanje na koncertu v korist Kozjanskega. Posebno priznanje pomeni podpis predsednika Tita na fotografiji s tega koncerta. Za nastope na srečanju občinskih odraslih pevskih zborov, kjer zbor nastopa od vsega začetka, so prejeli priznanje Občinske zveze kulturnih organizacij. Pevski zbor, oziroma občni

pesmi, med njimi tudi pesem »Lipa«, ki mu je bila najbolj všeč. Ko so se pevci s Titom slikali, so ga vprašali, kako so peli. Odgovoril je: »Bilo je dobro, a moglo bi biti još bolje«. Potem jih je zaprosil, naj mu zapojejo pesem »Pleničke je prala«. Morali so mu priznati da je ne znajo, vendar so mu obljubili, da jo bodo takoj naštevirali.

Pevski zbor Posavje ob desetletnici

Posebne spomine imajo na nastop v Kumrovcu. Ob otvoritvi gradnje Doma borcev in mladine je kulturni program zaradi dežja odpadel. Ko so čakali na prihod predsednika Tita, ki je položil temeljni kamen, so pod nekim napuščem v nabito polnem Kumrovcu, v zadovoljstvo množice okoli stoječih, izvedli svoj program brez napovedi. Nastop v korist Kozjanskega v Ljubljani smo že omenili. Ne smemo prezreti osemkratne udeležbe na Pevskem taboru v Šentvidu. Nadalje so nastopili v Solčavi, v Festivalni dvorani, v Gramozni jami, ob praznovanjih, prireditvah in poslovitvah.

V letu 1978, ko je pevski zbor praznoval svojo deseto obletnico obstoja, so proslavili tudi 40-letnico Delavskega prosvetnega društva »Vzajemnost« Ježica, ki je bilo ustanovljeno kot naslednik DPD Svoboda Črnuče, DPD Svoboda Črnuče je bilo namreč po znamen celjskem zboru, leta 1935 prepovedano.

Poleg že naštetih nastopov, je pevski zbor Posavje nastopil ob stoletnici osnovne šole Ježica 1972, kar je bil eden prvih večjih nastopov. Prvi samostojni koncert je zbor priredil leta 1972. Samostojni celovečerni koncert pa ima zbor vsako drugo leto. Prvo snemanje za RTV je bilo 1975.

V svojem pevske poslanstvu je zbor dve leti sodeloval z moškim pevskim zborom Gračana. To je bilo v letih 1977 in 1978. V letu 1980 zbor je prepeval skupaj z moškim pevskim zborom Avtoobnova. V letih 1979 in 1980 je pevski zbor tesno sodeloval tudi z Mladinskim pevskim zborom osnovne šole Danile Kumar in to s posebnim namenom. Imeli so skupne nastope z namenom, da bi mlade pevce navdušili za kasnejši vstop v zbor. Med občane krajevnih skupnosti so tudi razposlali preko 1.000 vabil za sodelovanje v pevskega zbora, vendar brez uspeha. Premalo je mladih pevcev in starostni sestav članov zbora se dviga. Drugi problem je pomanjkanje zborovodij. Za nove člane bi morali organizirati posebne vaje, zato pa ni zborovodij, niti denarja. Posebne vrste problem je tudi nekompletnost glasov. Trenutno je v zboru čutili šibkost prvega tenorja. Te ugotovitve naj bodo zapisane kot poziv krajanom s tega področja, ki znajo peti, naj se priključijo zboru.

Med najzaslužnejši člani zbora sta Miroslav Leban in Marjan Kavčič, ki sta bila po 4 leta predsednika zbora. Sedaj je predsednik zbora ing. Franc Novak. Informacijo o moškem pevskega zboru Posavje naj zaključimo s kratko ugotovitvijo. Dosti je problemov, s katerimi se zbor ubada. Želimo mu pri delu še več uspehov, med mladimi na terenu pa več posluha za lepo petje.

JOŽE ŠIMENC